

Kurban Bayramı Neşesi

– M.Nihat Malkoç · 28 Haziran 2023

M.NİHAT MALKOÇ

Hayatımızın en güzide zaman dilimleridir bayramlar... Hem dinî, hem de millî bayramlar diğer günlerden çok farklıdır şüphesiz. Fakat özellikle dinî bayramlarda bambaşka bir hava eser gönül coğrafyamızda. Kanatlanır hissiyatımız.

Dinî bayramların vakti "kameri takvim" e göre hesaplandığı için, bayramlar her yıl aynı tarihe rastlamaz. Her yıl onar günlük gerilemeyle gelen ramazan ve kurban bayramları böylece değişik mevsimlerde kutlanabilmektedir. Bu da hayatımıza ayrı bir renk ve heyecan verir. Bir bakarsınız yazın ortasında, bir bakarsınız güz başında karşılar sizi bayramlar...

Bu yıl kurban bayramını kış mevsiminde kutluyoruz. Kışın da bayram olur mu demeyin. Pekâlâ, oluyor işte... Üstelik kışın soğuk ve monoton havasını yumuşatıyor o mübarek bayramların getirdiği coşku ve heyecan... Gerçi günümüzde bayram coşkusu yok denecek kadar az... İnsanlar hayatın acımasız çarklarında ezilip büzüldükleri için bayramların hazzını tadamıyorlar. Çünkü değerler ve ihtiyaçlar çok değişti. İnsanların gelir düzeyleri arasında uçurumlar var. Dar gelirli bayrama buruk giriyor her zamanki gibi... Çünkü yine elde avuçta yok bir şey... Anne babalar çocuklarına karşı mahcup ve boyunları bükük... Bu durumu vaktiyle kıymetli şair Abdurrahim Karakoç "Bayramlar Bayram Ola" adlı şiirinde ne kadar güzel dile getirmişti:

"Güneş yükselmeden kuşluk yerine
Bir adam camiden döndü evine
Oturdu sessizce yer minderine
Kızı " bayram" dedi, yalınayaklı
Adam " Bayram" dedi tam ağlamaklı

Eli öpüldükçe içi burkuldu
Konuşmak istedi dili tutuldu
Güç bela ağzından bir " of" kurtuldu
Oğlu " Bayram dedi sırtı yamalı
Adam " he ya" dedi gözü kapalı

Düşündü kış yakın, evde odun yok
Tenekede yağ yok, çuvalda un yok
Yok yoka karışmış: tuz yok, sabun yok
Avrat " Bayram" dedi eğdi başını
Adam " evet" dedi, sıktı dişini"

Bugün de yukardakinin benzeri manzaralar yaşanmıyor mu sanıyorsunuz? Tok olan, aç insanın

hâlimden ne anlar ki!... Bencillik almış başını gidiyor. “Komşusu açken tok yatan bizden değildir” diyen bir Nebi’nin ümmeti olmamıza rağmen bu anlayışın zerresi kalmamış bizde... Oysa bayramlar paylaşmanın ve dostluğun açığa çıkarıldığı müstesna günlerdir. Fakat bu anlayış mâzide kaldı anlaşılın. Oysa acılar paylaşıldıkça azalır, neşeler paylaşıldıkça artardı anlayışımıza göre.

Yüreklerle sevgi ve barış tohumları ekmek için vesileydi yaşadığımız bayramlar. Kavga, kin ve nefrete set çekmek için bayramlar iyi bir fırsattı. İçimizi kıpır kıpır oynatan, dostluk, barış ve huzur eken bahçivandı bayramlar... Çocuklar sınırsızca eğlenirlerdi bu özel günlerde. En çok da onlar yaşardı bayramları doyasıya. İçimizdeki heyecan ve şevk, hayatın her zerresine yansırı bu günlerde. Sanki gökyüzü de gülümserdi bizimle. Güneş daha bir arzuyla ısıtırdı maddenin soğuk ikliminde buzlanan düşlerimizi.

Yoksullar, kimsesizler ve yaşlılar gözetilirdi geçmişteki bayramlarda. Fakat bugün bayramlar da ferdileşti her şey gibi. Bayramları da içimizde yaşıyor ve yaşıyoruz. Paylaşmanın olmadığı yerde bayramlar ne kadar bayram olabilir ki!... Hangimiz bu mübarek günlerde, gözü kan yaş dolan bir garibin gözyaşını sildik? Onun dertlerine derman olduk; yalnızlığını paylaştık. Bu gibi dinî, ahlâkî ve sosyal hassasiyetler çoktan unutuldu. Neden ama neden? İnsanlıktan mı uzaklaştık ne?

Nerede o eski bayramlar diye söze başlarız hep... Bu nostalji fırtınası dinecek gibi değil. Resulullah Efendimiz: “İki günü aynı olan zarardadır” demişti. Bizim iki günümüz aynı değil ama bu neye yarar? Çelişkiler yumağı içerisinde bir önceki günümüz, bir sonrakiyle bağdaşmıyor. İflasa sürükleniyoruz farkında olmadan. Bu maddî iflastan daha beter. Her geçen gün çamura saplanıyoruz. Geçen her dakika bizi bizden koparıyor. Aynadaki suretimize yabancılaşıyoruz farkında olmadan.

Oysa ne güzeldir bizim bayramlarımız... Eş dost, akraba ve mezar ziyaretleri bayramların ayrılmaz biz parçasıdır. Fakat günümüzde bayramlar tatil için fırsat olarak görülüyor. Tatilciler kazanıyor neticede. Kurban bayramlarında kurban kesmek bazılarınca angarya görülüyor. Onun için de vakıf ve derneklere para verilerek kurbanlar vekâlet yoluyla kesiliyor. Eskiden kurban sahibi keseceği hayvanı görür, onu yedirir, başını okşar, hayvanla duygusal bir bağ kurardı. Şimdi her şey uzaktan kumandalı oldu. Bu uygulamalar her ne kadar dinen caizse de etik ve hissî açıdan uygun bulmuyorum. Gerçi kurbanın fakirlere dağıtılması esastır. Bazıları bu işi külfet olarak gördüğü için hiçbir şeye dokunmadan işin içinden çıkıyorlar.

Eskiden bayramlara günler öncesinden hazırlanırdı. Nur yüzlü nineler tatlılar için hamur açarlardı. Dedelerimiz torunlarına bayramlıklar alırlardı. Oysa günümüzde dedeler huzurevlerine, nineler Darülacezeye yollandı. Ne dede kaldı, ne nine... Geniş aileden çekirdek aileye dönüş gerçekleşti. Artık elini öpüp hayır duasını alacağımız yaşlı ninelerimiz ve kalbindeki nur, sakalına yansımış dedelerimiz yok hanelerimizde. Onları bayramlarda ya hatırlamıyoruz, ya da huzurevlerinde adet yerini bulsun diye göstermelik ziyaret ediyoruz.

Bayramlarda gidip gelmeler sıkça yaşanırdı eskiden. Artık telefonla kutluyoruz eş dost bayramlarını. Hatta kısa bir mesajla geçiştiriyoruz işi. Oysa bir dostunuzun boğazına sarılıp koklamak, onu görmek ve dertleşmek neye değmez ki!....

İdrak etmekte olduğumuz kurban bayramı çok mühim mesajları temsil eden büyük bir ibadetin gerçekleştiği apayrı bir zaman dilimidir. Kurban Allah’a yaklaştırr insanları. Sevgili Peygamberimiz:

“Âdemođlu kurban bayramı gününde Allah için kurban kesmekten daha sevimli bir iş yapmış olmaz” diyor. Demek ki gücü yeten herkes kurban keserek Allah’a manevî açıdan bir adım daha yaklaşmalıdır. Bunu bir külfet olarak değil, bir fırsat olarak değerlendirmelidir. Fakat her işte olduğu gibi kurbanda da ölçüyü kaçıırıp işi gösterişe dökmemeliyiz. Zira ibadette esas olan Allah’ın rızasını umarak yapmaktır. Nitekim Yüce Allah, kurbanları kastederek “Onların etleri ve kanları asla Allah’a ulaşmaz, fakat O’na sizin takvanız ulaşır...” buyurarak işin maddî yönüne değil, gaye olarak görülen manevî yönüne dikkat çekmiştir.

Gelin bayramlarımıza eski heyecanını ve manasını iade edelim. Yiğit düştüğü yerden kalkar. Bayramlara bayram neşesi katalım. Komşularımızı, eş, dost ve akrabalarımızı ziyaret edelim. Büyüklerin ellerinden öpüp hayır dualarını alalım. Aramızdan ayrılan yakınlarımızı da unutmayalım. Kabirlerine gidip Kur’an okuyalım. Hepimizin gideceği nihai durak değil midir toprak?...Kesilen kurbanları buzdolaplarına doldurup bir yıl bekletmeyelim. Paylaşalım ki bayramlar muhtaçlar için de bayram olsun. Lâfta kalmasın bayramlar... Bayramlara kaybolan ruhunu kazandıralım. Sözlerimi tamamlarken kurban bayramınızı en içten dileklerle kutluyor, tüm dünya Müslümanlarına hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum.